

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
„1/2” 1 „ 60 „
„1/4” — 90 „

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
„1/2” 3 „

—0—

Numeri singuratici se vënd
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:
„RĂVAȘUL”
CLUJ — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. F. DĂIANU

EMINESCU

O carte bună e mai mult decât o vorbire cuminte și răpitoare, care pune în mișcare sufletele, ușor îndulcite de ea. Și totuși câte un discurs mișcător ce senzație face la noi, când se întâmplă, rar de tot, să resune pătunzător cum a fost de pildă cel al părintelui protopop Șuta, rostit la adunarea din Baia-mare a »Asociațiunei«.

O carte bună e un discurs mai cuprinzător și mai stăruitor — pentru-că cuvântul sboară și trece, dar cuminența cuprinsă într'o carte rămâne, bogată fântână de adăpare și întrămare pentru toți cei-ce însătoșază după adevărul întăritor de suflet.

O carte bună e mai mult — în preț și efect sufletească — decât o adunare, decât o serbare, decât o manifestație, chiar și decât o alegere de deputat — ceea-ce a început și la noi să se creadă lucru mare de tot.

Pentru-că sunt cărți, făcute de spirite mari, adânci și curate, cari cumpănescu cu mult mai mult decât adunarea laolaltă — în ori-ce formă și ori-ce aranjare — a mulțimii de oameni cu suflete mici și inimi înguste. Sunt cărți, cari în sufletele puținilor cari le cetesc produc serbători sufletești, senine, luminoase, rodnice și înălțătoare, cu cari nu se poate asemăna nici o serbare cu zgomot, și praf, și năduh — cum sunt cele-ce se fac de obicei pe la noi.

Cât pentru *manifestații* — ce manifestație mai măreață poate fi decât aceea, în care pe pagini albe, vezi desfășurându-se șireag admirabil de frumos, ideile și simțemintele, gândirile și pornirile sufletești ale unui om, adevărat om mare, care este sau a fost, adânc

cugetător, perfect pricepător și desevirșit onest, într'u a spune verde și limpede ceea-ce crede și știe.

Aceste observări mi-le impune o carte nouă, apărută la »Minerva« din București, acest bogat isvor de cărți bune și adevărat românești, — care se întitulează: *M. Eminescu: Scrieri politice și literare. Vol. I. 1870—1877.*

Tot ce se cuprinde în aceasta carte, care numără aproape 500 pagini și costă numai 2 lei, e gândit și e scris de *M. Eminescu*, nu cel mai mare poet român, ci cel mai profund gânditor și simțitor Român, prin urmare — îmi vine să zic — *cel mai mare Român al timpului său.*

Cartea înse e alcătuită, așa cum ni-se înfătoșează, de d-l *Ioan Scurtu*, cunoscut publicist și scriitor, care astăzi, putem zice, e cel mai bun cunoscător al lui Eminescu — și ne grăbim a spune, e alcătuită cu pricepere, cu iubire de muncă răbdătoare și cu succes, care-i face cinste și îi stoarce laudă, dela ori și cine.

Cartea aceasta constituie o descoperire, o revelație. În ea și prin ea ni-se desvlește un adevăr nou și plăcut.

Eminescu, acel mare poet Eminescu, care s'a ridicat ca un luceafăr pe orizont, și a dispărut ca un meteor, lăsându-ne în uimitoare privire a înălțimilor la care a ridicat poezia la noi — acel Eminescu, pesimist, rece, aproape supraom, — care pe mulți i-a revoltat cu pesimismul omoritor și pe mulți i-a omorât cu farmecul cuceritor a noiei arte — acela nu era Eminescu cel adevărat, ci numai o viziune nocturnă, în focul bengal al geniului și straiul de purpură și aur al poeziei strălucitoare — în care fu prezentat el — prin oare cine. Adevăratul Eminescu acum ni-se înfătoșează,

Vederi dela Sovata.

după ce a murit, și după-ce oamenii s'au gândit să ni-l arete întreg-întreguț, nu ca să ne orbească, ci ca să-l cunoaștem în tot cuprinsul sufletului său.

Revelațiunea aceasta, credem nu va lipsi, să facă la noi o mare schimbare, nu numai în părerile noastre asupra lui Eminescu, — cea ce altfel foarte puțin ar importa — ci în părerile noastre asupra *causei române*. Eminescu grăiește acum ca un adevărat mare Român, care știe și pricepe de mult, cea ce la noi așa de puțin pricepe chiar și aceia, cari cred că pricepe, și ar *trebui* să priceapă.

Recomandăm cu insistență tuturor inteligenților Români, cari fac sau vor să facă politică, și tuturor conducătorilor nostri politici, dacă mai sunt de aceștia, ca să cetească pe politicianul Eminescu. De cunosc pe poetul Eminescu, ori nu-l cunosc, nu mult are a face, dar să cunoască negreșit pe Românul, cu durere și iubire de neam, — Eminescu!

Crestături.

— *Foaia lui Bánffy*, numita »Magyar Közélet« prin coloanele căreia a început a se ridica încet-înce »Căzutul« (»a Bukott«-cum îi zicea Bartha M. —) anunță, că nu va mai apărea. Se vede, că Bánffy s'a ridicat cu mult mai sus decât ca să se mai poată servi de o re-

FOIȚA RĂVAȘULUI

Cununa de grâu.

Multe și frumoase datine sau obiceiuri avem noi Români. Un obicei frumos e și facerea cununei sau a crucii.

Când adică economul sau gazda găta de secerat își face cununa sau cruce de grâu. Sămn, că a gătat cu secerișul și aduce mulțămită Domnului. Crucea de grâu sau cununa, precum îi zic pe unele locuri, se face din spicele de grâu cele mai frumoase; se face în forma crucii sau a cununei.

Crucea de grâu se face afară la câmp și e dusă în sat de cătră un secerător, care cântă și chiuie într'una, împreună cu ortacii săi, în semn de bucurie, că au isprăvit cu acest fel de lucru. Cununa trebuie udată de cătră toți cei ce-i aud ori îi ved pe cei ce vin cu ea, de acea strigă la cunună:

Frunză verde de sălată,
Cununa (cununa) trebuie udată;
Frunză verde de alună,
Adă apă la cunună;
Frunză verde crastavete,
Adă apă că mi sete.

Auzind oamenii vorbele acestea strigându-le și cântându-le pe uliță, aleargă cu cofele sau cu

cântile pline de apă și-l udă pe cel ce duce cununa. Asta se repețește tot așa până când ajunge cu cununa la gazda căsii, unde iarăși îl udă de-a binele.

Pe cei cari nu udă cununa îi blastămă chiar, zicând:

Cine n'a uda cununa
Să n'a jungă săptămâna!

Isprăvind cu toate, gazda căsii îi oaspetă, ca nici când altă dată. Cununa, și ea udată bine, e așezată pe perete în fața căsii, unde stă acolo toată iarna viitoare până primăvara, când în multe locuri e scuturată de grâu și grăul îl samână, iar pe alte locuri o țin până la anul.

Grăul acesta și paietele sunt tare prețuite înaintea sătenilor și se pot folosi ca medicină, adică sunt bune de leac la mai multe boale și nevoi, pentru-că e grâu curat și e din cunună.

Chimu.

Dela băile din Sovata.

— Scrisoarea II. —

(Vezi ilustrația de pe pag. I.)

La o depărtare de 120 kilometrii de Blaj pe Tirnava-mică în sus, *Sovata* este așezată în gura unei vălele ce se varsă în aceasta Tirnavă, care nu de parte de aici izvorește și ea dintr'un munte cu nume românesc, pe care inse îl rostesc

oamenii ce nu știu românește: Sécuii. E un sat de vre-o 1500 locuitori, între cari cam a 1/3 parte gr.-catolici, restul romano-catolici. Băile de apă sărată sunt în marginea din sus, apus mează-noapte a satului, și au o situație rară, împărțită fiind în două colonii.

Colonia din jos este cea a poporului și stă la șes lângă valea Sovății. Aci este un basen artificial cu apă sărată foarte bogată, care se scurge din lacuri și bălți sărate mai din sus.

Sub poalele unui deal acoperit cu pădure de stejar se ved surpături groasnice — rămășițele unor mine de sare. Prin păreții strătaiați de șuroie, ai acestor gropi uriașe se ved ici coala, ca niște măsele uriașe, sghiaburi de sare albă, prin cari ploaia și-a tăiat niște figuri curioase, creste ascuțite, ca ale vr'unui bălaur din cea lume. În fundul acestor gropi, se află apă sărată, care pe ici-colea își găsește scurgere, prin mlăștini și trestiiș, dar o scurgere limpede care îi albește cu flori de sare, ca zahărul de albe, cărările șerpuitoare.

Dacă străbați la deal pe cărări cam țepișe — sau pe șoseaua largă, serpentină, ajungi să te recorești la umbra pădurei de stejar, care te surprinde cu frumseța vechimei sale.

De aci încolo treci pe un drum ușor, ca pe un plaiu. Jur împrejur, de a dreapta și de a stânga, se umbresc vile frumoase, lucrate în lemn natural, nepoleit, nevăcălit, care de care mai figurată.

vistă săptămânală. El are deja jurnal, care-l slugește: »Pesti Hirlap«. Cum se schimbă oamenii și lumea — în așa numita lume »politică«!

— **Ideile politice ale lui Eminescu**, ca și cele filosofice și psihologice, din poeziile lui, sunt de un preț statornic. Azi au aceeași valoare, ca și acum treizeci de ani când le-a scris. Mai mult: Unele pare că ar fi scrise anume pentru situația de azi. De pildă. Dl deputat Vlad zicea, că atunci când constituțiunea și parlamentarismul va fi ajuns în pericol serios, atunci trebuie să eșim și noi pe teren să apărăm aceste bunuri comune! Ipsissima verba!

Știți ce zice la aceasta, marele gânditor, care însă n'a fost deputat?

Eată:

„Nu dreptul public (constituția și parlamentarismul sunt de dreptul public), ci păstrarea naționalității noastre e lucrul de căpetenie pentru noi, și ar fi mai bine să nu alegem deputați, decât ca să piară nația românească.“
(Scrierile politice p. 102).

Cum se face cruțarea?

În nrul 27 al »Răvașului« am publicat un articol despre cruțare. Primim acum un articol la tema aceasta, din care ca întregire estragem următoarele:

Românii suntem un popor agricol, adică lucrători de pământ. Fiecare popor își are firea sa deosebită, cu toate acestea sunt și împrejurări, cari hotărăsc asupra direcțiunii în care se dezvoltă mai bine. Să vedem cum stă cu poporul țaran? Ceia ce au prilejul să vină în atingere mai deasă cu țaranii aud adeseori scuza lor cu vorbele: »lertați, mă rog, domnilor, că noi suntem proști.« Neștiința sau nepriceperea lor este din capul locului începutul mințelilor. În privința economisării sau a păstrării, este prin urmare, o piedică neștiința sau lipsa de școală a poporului țaran. Sunt mulți țărani, cari își adună niște bănișori, dar nu și-i pun în vre-o bancă, de cari acum slavă Domnului, avem și noi românii aproape 100. Prea lăcomși fiind oamenii s'au dedat, ca să-i împrumute prin sat, pe la unul și pe la altul cu dobândă cât se poate de mare, adică s'au dedat la *cămătărie*. Unii ca aceștia însă uită, că banii puși în bancă sunt cu mult mai siguri, decât dacă îi împrumută lui Stan ori lui Bran, judecata sănătoasă și mințea luminată ne învață, ca să ne mulțămim cu camătă mai puțină, dar sigură. Bani depuși în bancă spre păstrare îi stau omului totdeauna la îndemână, și dacă îți vine pe cap vre-o năpastă, o moarte sau altă nenorocire — banca îi plătește îndată omului ajuns la *năcaz*. Dacă însă i-a împrumutat prin sat pe la alții e întrebare când și îi vede iarăș laolaltă și oare nu pierde o mare parte din ei.

Institutele de bani, cum sunt și băncile românești se ocupă în rândul întâi cu *depunerile spre fructificare* și într'adevăr aduc mult bine

În stânga, lângă drum întâlnește omul un lac mare, cu apă verzie întunecată: *lacul negru* (Feketetó). Mai încolo, plecând prin șireagul de vile, tot la stânga, cărarea se coboară spre un alt lac, mai mare ca toate, de asupra căruia, la fermurile de stâncă, se înalță direcțiunea băilor. Ce frumos e aici seara pe la șese oare, când soarele se coboară, umbrele se lătesc, și în liniștea serii, se revărsă unda unei muzici alintătoare peste oglinda lacului, ce se numește *lacul ursului*, fiindcă are forma unei piei de urs întinse.

Jur împrejurul acestui lac e o cărare de preumblat, pe care de abia o faci, fără pauză, într'o jumătate de ceas. A te preumbla în jurul acestui lac simțind atmosfera sărată și a-ți recori sufletul în melodiile unei serenade venețiene, care se repercutează din toate părțile, din păreți de sare resonând cu echouri prelungite și discrete ca din surdină — asta e o plăcere senină rar de gustat la băi.

Dar apoi scaldă în acest lac al Ursului! E mai pe sus, dacă o faci atunci, când muzica îți scaldă sufletul. Să plutești, ca și când n'ai mai fi în trup greu, pe valul întins și liniștit, ca o beșică, ce poartă chipul teu și se te recorești și trupește și sufletește în acelaș timp — pierzând conștiința greutateii trupești, umblând ca un balon în aer, fără să te razimi pe pământ și fără să atârni de ceva — iată o stare cu totul nouă care îți procură o iluzie de fericire.

societății de toată pătura. Prin depunerile spre fructificare băncile iau banii din mâinile mai puțin *productive* și îi împătește sau îi împrumută la mâni *productive* sau cel puțin mai *productive*. Deci se poate vedea însemnătatea ce o au băncile în mijlocirea creditului. Bani puși în bancă spre *păstrare* — cruță pe om de *osteneală, cheltuieli și primejdie* împreunate cu păstrarea banilor, pe lângă cari aduc și o camătă sigură, după care banca plătește și darea la erar. Cu toată liniștea poate omul să-și depună *banii spre fructificare* în băncile românești.

Lipsindu-se omul de lux, beutură și fumat ar putea să-și facă în toată luna o depunere de cel puțin 1 cor. ce și cel mai sărac încă cheltuiește pe câte toate netrebnicii. Așa se adună bani albi pentru zile negre. Cametile aduc și ele camete și în cel mult 15 ani capitalul cu camăta cametelor ajunge la suma îndoită a banilor depuși:

Tot diu cauza nepriceperii, poporul țaran, nu-și știe da samă de adevărata cauză a *mizerii*; cu toate că mulți ar putea învăța din pățania lor sau cel puțin a altora.

Gospodărie înțeleaptă și voință și statornicie la lucru; apoi cruțare și păstrare! Iată aceste sunt de lipsă în timpul de acum, ca să ajungi la bunăstare. Dacă ai luat bani împrumut să-i folosești cu *judecată* — căci numai așa poți să împlinești datorințele față de bancă. Apoi să nu cheltuiești mai mult, decât câștigi. În toată sara trageți samă, că pe ce ai cheltuit și oare n'ai cheltuit bani fără treabă. Totdeauna să ai înaintea ochilor o socoteală, în care pe deoparte stau *cheltuielile*, de altă parte *veniturile* și nici odată să nu întrecă cele dintâi pe acestea din urmă. Dacă mergi pe calea aceasta poți să faci la sfârșitul anului o încheiere a socotelilor și tocmai cum fac băncile, vei încheia cu câștig curat.

V. T.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua-biserică din Cluj.

Vestea noii biserici se lățește pe aripile faptei mari a dlui Havași în mod îmbucurător. Acum a trecut și granițele. »Universul«, cel mai lătit ziar în România, publică o corespondență mai lungă, sub titlul »pentru noua biserică«, în care face cunoscută pe larg starea chestiunii. — Estragem câteva părți din aceasta scrisoare:

»În timpurile mai vechi Românii Clujului, — căci în totdeauna a avut Clujul români iobagi, — locuiau în Feleac, satul istoric care e așezat pe un vîrf de deal, deasupra Clujului, străjuind soseaua ce duce spre Turda. Rolul acesta l'a dat Felecanilor, regele ungar Ludovic-cel-mare, ce a domnit în jumătatea a doua a veacului al XIV-lea. Craiul Matias Corvinul, care a fost născut în Cluj, unde și astăzi se păstrează cu pietate casa nașterii lui prefăcută în muzeu, a arătat o deosebită dragoste față de Felecani, clădindu-le biserică, care prin vremuri a fost scaun de vlădicie și care stă

Ce pagubă, își zice atunci omul în sine sa, că mă simt așa de singur aici în acest colț de frumusețe a naturii. De fapt în mulțimea de oaspeți abia găsești vr'un român, abia auzi — dacă-ți șoptești cumva la ureche — o vorbă românească.

Simți și trebuie se simți, că ești în sēcuiime, și că aci românimea s'a cutropit la revășarea elementului maghiar. Și totuși se vorbește de o acțiune pentru mântuirea Sēcuiilor! Ar trebui să facem noi acțiune spre a mântui elementul românesc de sēcui, care-l înghit.

Ioan Pribeagu.

Vorbe înțelepte.

În societatea modernă se câștigă banii numai prin bani. Prin muncă se câștigă *pânea*.

Fumul albastru al visului curat se înalță din inimile unde arde flacăra bună; celalalt fum flutură pe gunoaie.

Cel ce ride nu e totdeauna superior aceluia de care ride.

Lenea nu e odihnă și de aceea îi lipsește mulțămirea.

Bețivul își înecă întâi năcazurile și apoi — viața.

N. Iorga.

până astăzi ca o mărturie ce închide între păreții săi multe dovezi scrise și nescrise despre trecutul nostru bisericesc.

După ce arată starea bisericească de acum a Românilor din Cluj, »Universul« zice:

»Zidirea unei biserici în partea din jos a orașului se impune. De 30 ani s'a pornit lucrarea pentru strângerea banilor. D'abia s'a adunat o sumă de 40 mii de coroane, care înseamnă nu ajunge nici pentru plățirea locului, unde are să se ridice noua biserică, un loc foarte frumos într'o piață frecventată a orașului și care costă 75 mii de coroane.

»În cea mai mare lipsă fiind biserica a trimis, D-zeu o inimă mare și bună, un om cu multă cinste și vrednicie și cu multă dragoste față de așezămintele neamului nostru, pe d. Ștefan Havași Oășanu, care și-a dat averea sa de 100.000 cor. bisericeii noastre din Cluj.

»Dar aceasta e numai piatra de temelie. Încă lipsesc de 2—3 ori atâta bani.

»Nădăjduim că inimile cari înțeleg însemnătatea năzuințelor noastre, se vor grăbi să ajute cu banul și cu putințele lor ridicarea cât mai grabnică a unei biserici, care ca stil și așezare să fie o fală pentru neamul românesc de pretutindeni.

Mulțamitori »Universului« pentru bunăvoința ce ne-a arătat, îl încreștăm printre binefăcătorii bisericeii noastre.

— A mai contribuit la fondul noii biserici: Nr. 240. *Iosif Orga*, prim-comptabil la »Sălegăna« din Jibău, într'u amintirea iubitului său părinte, Ioan Orga, fost vice-rector al seminarului din Blaj, a dat 20 coroane.

— D-zeu să primească și răsplătească!

— **Cetitorule, lățește »Răvașul« între cunoscuții și vecinii tăi.**

— **Adunarea generală a »Asociațiunii«.** Primim următoarea convocare: În sensul §§-lor 23 și 26 din statute membrii »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« se convoacă la adunarea generală ordinară în Sibiu pe zilele de **19 și 20 August** st. n. 1905. Programul adunării este: Ședința I. Sâmbătă, la 19 August st. n., la oarele 11 a. m. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Înscierea delegaților prezenți. 3. Raportul general al Comitetului central. 4. Alegerea comisiunilor. a) pentru examinarea raportului general; b) pentru cenzurarea socotelilor an. 1904 și a proiectului de budget pentru anul 1906; c) pentru înscrierea membrilor. 5. Presentarea eventualelor propuneri. (Se observă, că eventuale propuneri au să fie prezentate în scris prezidiului Asociațiunii în Sibiu strada Morii Nr. 6 cu opt zile înainte de adunare.) La oarele 12 m. inaugurarea Muzeului istoric și etnografic și deschiderea expoziției Asociațiunii. Ședința II. Duminecă, în 20 August st. n. la oarele 10 a. m. Ordinea de zi: 1. Raportul comisiunilor. 2. Integritatea comitetului central. 3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1906. 4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal. 5. Închiderea adunării generale. La oarele 4 d. a. ședința festivă a secțiunilor științifice-literare cu următoarea programă: 1. Distribuirea premiului Andreiu Mureșianu. 2. Discurs comemorativ asupra vieții și activității lui Timoteiu Cipariu, de Dr. Sextil Pușcariu. 3. »Cheia Turzii«, comunicare istorică, de Silvestru Moldovan. Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 29 Iulie 1905. Iosif Sterca Șuluțu m. p. president. Ioan I. Lăpădatu m. p. secretar II.

† **Dr. George Popovici**, fruntaș bucovinean, fost deputat, cu adevărat național, în dieta din Viena, apoi în urmă profesor de universitate la București, s'a sfârșit în mod dureros, și bănuelnic la gara din Munkács. Deplângem cu durere pierderea unui atât de brav fiu al neamului.

— **Comitetul despărț. »Hida—Huedin«** al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« convoacă adunarea cercuală pe 13 August n. 1905 în Lăpuu (Lapupatak) și invită pe toți membrii și pe toți aceia, cari se interesează de »Asociațiune« și doresc a promova interesele ei, să participe la această adunare a despărțămintului.

— **Petrecere de vară în Apahida.** Tinerimea română din jurul Clujului va ajansa la 13 August st. n. 1905, în grădina preotului gr-cat. rom. din Apahida petrecere de vară. Prețul de intrare: de persoană 1 cor. 80 fil., în familie 1 cor. 40 fil. Începutul precis la 7 oare seara. Venitul curat e destinat în folosul îngrădirii bisericeii gr-cat. rom. din Apahida. Viptualele se concred Stim. familii, ear de beuturi bune și în preț moderat se îngrijește comitetul aranjator. DAMELE SUNT RUGATE A SE PRESENTA ÎN TOALETE CÂT SE POATE DE SIMPLE.

— **Internatul Pavelian** de fete în Beiuș împreună cu școală civilă. În acest internat se primesc eleve atât gr.-cat., cât și gr.-or. române. Taxa de internat e 300 cor. la an plătită în 4 rate egale. Pentru suma aceasta primesc elevele proviziune întregă: locuință, vipt, (dejun-cafea, de 10 oare, prânz 4—5 pelse, de 4 oare, cină 2 pelse) încălzit, luminat, spălat, medic, educațiune. Elevele mai au să supoarte spesele pentru cărțile trebuincioase, material de lucru de mână pentru material de scris, de desemn, pentru instrucțiune în dans. În internat se primesc: eleve de cl. I—IV. civilă, cari vor cerceta școala civilă publică în internat și eleve pentru cl. I—IV. elementare, cari vor cerceta școala elem. pop. de stat din loc. Cererile au să fie provăzute: 1. carte de botez. 2. Testimoniu școlastic. 3. Atestat medical. 4. Atestat de vaccinare și sunt de a se trimite până în 20 August sau Preaveneratul Ordinariat gr.-cat. sau direcțiunii internatului în Beiuș. Fiecare elevă să aducă în două exemplare conscrierea tuturor obiectelor, ce le aduce cu sine cari au să fie bine însemnate cu cerneală chemică cu numărul, carele îl va primi indicat dela direcțiunea internatului. Pentru obiectele rele sau neînsemnate ieternatul nu primăște responsabilitate. Părinții sunt rugați, ca să provadă elevele cu toate vestmintele și obiectele cerute, căci altcum dânsese vor duce lipsa, nepotând ținea ordinea recerută în vestmintele lor. Elevele primite au să se prezenteze la internat în 4—8 Septembrie 1905, căci tot atunci va fi și înscrierea în școală.

Direcțiunea internatului.

— **Hymen.** Ioanichiu Groze, teolog abs. și Valeria Nechiti — fidanțați. Sebeșul-de-sus, în 13 Iulie n. 1905.

— Aurelia Boteiu și Aurel Marcu, teol. abs. anunță cununia lor, ce se va serba Duminecă în 13 August a. c. st. n. la 5 oare p. m. în Blaj.

— Amalia Șimon și Ioan M. Betecui anunță cununia lor, care se va serba Duminecă în 13 August n. a. c. la 4 oare p. m. în Sângeorgiul-de-câmpie. — Să fie într'un cias cu noroc!

După-ce ai cetit foaia nu o arunca, nici nu înveluți cu ea mărfuri, ci dă-o să o cetească cineva, care n'a putut'o încă abona.

— **Curatoratul bisericei române din Lăpuu** (Lapupatak) invită la petrecerea de vară și producțiunea teatrală-declamatorică ce o va aranja în 13 August n. a. c. în comuna Lăpuu din incidentul, că tot acolo se va ținea și a VI-a adunare anuală a despărțământului »Hida—Huedin« al »Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român«. Venitul curat e destinat pentru scopuri bisericești. Inceputul la 6 oare seara.

— **Avis.** Representarea operei »Moș Ciocârlan« s'a fixat pe zilele 20 și 21 August st. n. în Sibiu. Probele încep Joi la 17 August a. c. la oarele 2½ d. a. în »Casa națională«.

— **Reuniunea femellor române** sălăgene își va ținea adunarea generală la 6 August n. în Bucium. Tot acolo și tot atunci se va ținea și adunarea dăspărțământului Șimleu al »Asociațiunii«.

— **Serviciul maritim român.** Serviciul maritim român a început în modul cel mai modest acum vre-o zece ani cu vase închiriate și personal străin și a dobândit în scurt timp o dezvoltare neașteptată.

După așa de puțină trecere de vreme, azi acest serviciu — pe lângă cinci vase de mărfuri — are trei vase de călători și mărfuri cele mai rezezi din celea, cari străbat marea-neagră, iar personalul este azi — se poate zice — întreg românesc, căci numărul străinilor s'a redus la vre-o trei la sută din întregul personal și aceasta în vederea răsplatei serviciilor aduse de unii din acești străini în trecut.

De când cu sosirea noului vapor »România«, care le întrece pe toate în mărime și confort s'a prelungit serviciul în două părți: La Pireu și la Smyrna.

Până acum serviciul maritim român făcea două curse dela Constanța până la Constantinopol plecând din cel dintâi port Joia și Dumineca sara. Aceste două curse au rămas ca și până acum cu deosebirea, că cursa de Joi s'a prelungit până la Piren (Atena), iar cea de Dumineca până la Smyrna.

Pe lângă frumseța vaselor, pe lângă mulțumirea de a călători pe vase românești cu personal românesc, se mai adaugă și prețurile foarte eftine pentru toți cei din părțile noastre mulțumită biletelor de ducere și întoarcere, combinate: drum de fer și vapoare, grația cărora costul drumului dus și întors dela Predeal la Constantinopol este numai de: Lei 98 în clasa I-a și de lei 64 în clasa II-a, iar dela Predeal la Smyrna de lei: 190 în clasa I-a și de lei 127 în clasa II-a. dus și întors cu mâncare pe vapor. Dela Predeal la Pireu (Atena) de! lei 226 în clasa I-a și de lei 144 în clasa II-a tot dus și întors cu mâncare. O mai bună ocazie pentru a călători

plăcut și a vedea țările orientului atât de încântătoare și de puțin cunoscute până acum la noi, nici că se mai poate. Serviciul până la Pireu și până la Smyrna a și început la 7 (20) Aprilie a. c.

— **Esposiția la Sibiu.** On. comitet al »Asociațiunii« ne invită să provocăm pe toți cetitorii foii noastre, ca să trimită cu posibilă grabă obiectele menite pe seama esposiției. Gei ce poșed obiecte vrednice de a fi espuse, să facă deci tot posibilul pentru grabnica espedare a lor la adresa direcțiunii esposiției. (Strada Morii nr. 6).

— **Din istoricul serviciului maritim român.** Va interesa pe cetitorii nostri a cunoaște în afară de amănuntele ce le-am comunicat cu privire la noul vas »România« și ceva din istoricul serviciului maritim român, care există numai de vre-o 9 ani.

În 19 Martie 1885, patru ani după proclamarea de regat a României, corpurile legiuitoare au acordat două credite, unul de 21, iar celalalt de 31 milioane lei pentru restaurarea și mărirea portului Constanța și pentru construirea podului de fer de peste Dunăre. În 28 Aprilie 1895 regia monopolului statului a fost însărcinată de a crea și organiza un serviciu maritim român. Inaugurarea acestuia s'a făcut la 27 Septembrie 1895. Instalațiunile au costat 2,500.000 lei, sumă care a servit totodată și pentru cumpărarea primelor două vapoare ale serviciului maritim: »Medea«, care a costat 150.000 lei și »Meteor«, care a fost cumpărat cu 800.000 lei. Deja o lună după inaugurarea sa, serviciul maritim român a trecut dela regia monopolului statului în administrațiunea drumurilor de fier și în 3 Maiu 1896 un serviciu special de navigare a fost creat sub direcțiunea căilor ferate. Astăzi serviciul maritim român posedă 8 vase cu o capacitate de 23.740 tone și de o forță totală de 17.070 cai putere. Până în prezent serviciul maritim român a servit numai liniile dela Constanța la Rotterdam și dela Constanța la Constantinopol. Astăzi deodată cu sosirea noului vapor »România« a fost deschisă o a treia linie Constanța — Smyrna — Pireu. Înainte cu două săptămâni, precum știm, camera română la propunerea ministrului lucrărilor publice I. Grădiștean a hotărât construirea unui nou vapor cu numele »Impăratul Traian«. Acest vapor va servi pentru linia viitoare a serviciului maritim român Constanța — Alexandria (Egipt). S'au luat toate măsurile, pentruca acest vapor să corăspundă atât cerințelor serviciului de lux pentru pasageri, cât și cerinței de a transporta iute tot felul de mărfuri. Va fi dar nu numai un steamer frumos de lux, ci totodată și un vas bun de comerț.

— **În Brad.** Tinerimea ștudioasă română din loc și jur va aranja o serată teatrală declamatorică împreună cu joc, în favorul fondului de premii dela gimnasiul român gr.-or din Brad. Serata va avea loc în 24 Iulie (6 August) 1905 în hotelul »Central« din Brad.

— **Din Mociu.** La petrecerea de vară, dată în Mociu, la 23 Iulie au suprasolvit următorii domni și doamne: Ioan Bozac 1 cor.; Teodor Moga 5 cor.; Grigore Bozac 3 cor.; Dr. Persian 2 cor.; Octavian Florian 40 fil.; Vasile Hopârtean 2 cor.; Axente Mureșan 1 cor.; Pamfilii Papiu 1 cor.; Ananie Moldovan 130 fil.; Aurel Fulea 2 cor.; Teofil Hosszu 6 cor.; Bretter Mór 2 cor.; Dna Avram 1 cor.; Ioan Leoca 5 cor.; Iacob Chiffa 1 cor.; Dr. Deli Adolf 1 cor.; Simion Ciuca 5 cor.; Ioan Dan 5 cor. Ne-a trimis dl Andrei Voda 4 cor. De tot au intrat în cassă 20670 cor. din cari scăzând spesele de 13270 cor. rămâne venit curat 74 cor. ce se va da fondului bibliotecii populare »Crigore Major«. Toți iubiiții și dărnicii nostri oaspeți să primească mulțumită sinceră și recunoscătoare. — Mócs, 28 Iulie 1905. Sever Dan, casier. Iuliu Gherman, controlor.

— **Pentru candidații de veterinari.** Ministrul de război a hotărât să susțină pe spesele sale la școala superioară de veterinari în Viena 20 tineri, din Austria și din Ungaria, iar la școala superioară de veterinari în Budapesta 10 tineri, cu condiția, că după câștigarea diplomei să servească în armată 7 ani. Cererile pentru primire sunt a se trimite la adresa ministeriului de război în Viena (pentru școala din Viena), iar pentru cea din Budapesta la comanda corpului IV, de armată în Budapesta până la 20 August st. n. Condițiuni de primire: etate sub 20 ani, testimoniu de maturitate dela gimnasiu ori școală reală, cetățenie ungară ori austriacă, atestat de moralitate, de junie, de botez, de vaccinare, toate testimoniile de clasele ultime și o declarație, că după absolvare va servi 7 ani în armată.

Din mână în mână se meargă »Răvașul« la zeci și zeci de inși!

— **În Africa sudică** s'au descoperit niște minunate urme ale unui strălucit oraș din vechime, cu 3—4000 ani dinainte de Christos. Zidurile mari din peatră de granit și tipurile caseilor amintesc felul de clădire și arhitectura egipteană.

MAI NOU

Alianța învățătorilor români gr.-cat.

În 17 Aprilie n. 1904 s'a fost ținut aici în Cluj o adunare de învățători delegați ai feliuritelor reuniuni învățătoarești rom. gr.-cat. și au pus temelie unei nouă organizațiuni învățătoarești numită: »Alianța învățătorilor români gr.-cat.«

Statutele votate în adunarea din Cluj au fost așternute la ministeriul de culte și instrucțiune publică — spre aprobare. După cum aflăm acum ministrul a denegat aprobarea. Este gravă din cale afară motivarea acestei denegări.

Ci că legea nu ar cunoaște o confesiune gr.-cat. română — și apoi Esclența Sa Domnul ministru nu află de bine (!) a admite ca învățătorii din țară să se grupeze după *naționalitate!*

— **Auzi acolo!** Dar câte reuniuni învățătoarești avem, în toate diecesele Metropoliei noastre române greco-catolice? Dacă acestea pot esista, separat, oare o legătură organică între ele, pe temelii intereselor comune tuturor, de ce se nu se poată face?

Cei competenți sperăm, că vor ști remonstra la consiliul de ministrii în contra procedurii arbitrare, ce se vedește în denegarea aprobării statutelor.

Situația politică.

În Ungaria nimic deosebit nou. Guvernul nimicește pe rînd hotărîrile municipiilor de a nu da dare și cătane.

În tabăra coaliției Bánffy pornește o acțiune nouă de a forma cabinet dualist, lăsând la o parte cererile pe terenul militar.

În lumea mare rolul hotărîtor al Impăratului Wilhelm al Germaniei ese tot mai mult la iveală. După întâlnirea cu Țarul se vestește, că se va întâlni la toamnă și cu Impăratul-Rege Francisc Iosif I. și cu Regele Angliei în Marienbad.

Pacea între Rusia și Iaponia e probabilă; poate vor încheia și o alianță dușmane de acum.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **»Foaia Școlastică«,** din Blaj. An. VII. nr. 12 aduce chipul lui T. Cipariu, conferența frumoasă a d-lui Al. Ciura, ținută în Pánade, satul nașterii lui Cipariu și descrierea întregii serbări aranjate de desp. »Asociațiunei«, sub conducerea d-lui I. F. Negruțiu, în acest modest sat, care ne-a fericit neamul cu un bărbat așa de mare. — Incolo cuprinde mulțime de articoli interesanți pentru învățătorii nostri, cari toți ar trebui să aboneze și cetească aceasta foaie. Ne cade cu deosebire bine raportul călduros al învăț. *M. I. Găzdac*, despre conferența învăț. gr.-or. ținută în Agărbiciu la 4—5 Maiu. Așa se cuvine învățătorilor români să se cintească și să învețe unii dela alții. Aci cu adevărat *una* ar trebui să fim!

— **»Sămănătorul«** — care se lățește în mod îmbucurător și pe la noi — a apărut (nr. 29. an. IV.) iarăși bogat și interesant, D. N. Iorga, original ca totdeauna, critică »congresul didactic primar« care »se ține, s'a ținut sau poate, se mai țină la București«, exprimând temerea, că în felul cum se fac aceste congrese, cu politicianism, cu excursii... la banchete, la discursuri, la mâncare de geaba și la vorbă de clacă — nu se face decât rău. La »Cronica« obicinuită, printre multe notițe cu spirit, se exprimă și asupra politicianismului dela noi. »Urmând un curent general în părțile românești de peste munți — zice d. Iorga — »Gazeta de Duminecă« anunță, că va lua și un caracter *politic*. Noi așteptăm de mult să iee unul *cultural*. Dar firește e ceva mai greu, decât să se asurzească țărâtimea — care doar atâta gând are! — cu isprăvile lui Kossuth cel de al doilea, care vine trupește dela cel dintâiu«.

Între aceste *cuvinte adevărate* ale d-lui Iorga, care totdeauna deschide și închide fieștecă număr al *Sămănătorului*, sunt poezii, nuvele și un roman frumos, scrise într'o limbă ca un fagure de miere,

Posta Redacțiunii.

Porumbacul-de-sus. Intrebi, că de unde ai putea cumpăra tabloul: Andrei Mureșan (Deșteaptă-te Române...) și portretul Metropolitului Ales. St. Șuluțiu. Nu credem să se mai afle undeva în deposit. Punem deci întrebarea în public, să vedem afla-se-va undeva?

Sân-Mihaiul-Deșert. Ce am făgăduit se va împlini; mai curînd ori mai tîrziu nu știm? Un lucru îți putem spune: se va prelucra, deși D-Tale îți va plăcea mai mult. E în lucrare; nu-ți pierde răbdarea, ci mai bine mai scrie ceva asemenea.

Êr-Szt.-Mihály. Numerii singuratici din Sămănătorul, câți ne vin sunt abonați toți. Numai atunci îți putem trimite, dacă te abonezi și D-Ta pe cel puțin 1/2 an.

403 szám

1905 végrh.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvár vidéki kir. járásbíróságnak 1904 évi Sp. III. 2945 számú végzése következtében Dr. Francu Amos kolozsvári ügyvéd által képviselt az »Economul« hitelintézet javára Veszkná luon és társai ellen 60 kor. s jár. erejéig 1905 évi Iulius hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalta és 650 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 2 drb tinó, szekér kas és 4 drb. tehén nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvár vid. kir. járásbíróság 1905-ik év V 609/2 számú végzése folytán 60 kor, tökekövetelés, ennek 1903 évi szeptember hó 1 napjától járó 8% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 86 kor. 68 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Banka Vaszilie K. Gyulai és Demeter József H. Macskási lakosoknál leendő eszközlésére K. Gyulán 1905 évi augusztus hó 21-ik napjának délelőtt 11 órája, H.-Macskáson pedig ugyan az nap a következő órája határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozók ezeunel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX tcz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. tcz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1905 évi augusztus hó 1-én.

Dupschek Ignác s. k.
kir. bír. végrh.

La administrația „Răvașului“ se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul de legatá eleg. 2 cor. 50 fil. broșurată 1.50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Visuri trecute, de Alesandru Ciura. Prețul 1 c. plus 10 fil. porto.

Cântece, de Emil Sabo. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

Ierarchia Românilor, de Dr. A. Bunea. Prețul 3 cor. plus 10 fil. porto.

O carte cu adevărat bună!

„Mama S-tului Augustin“

de

EMIL BOUGAUD
episcop frances.

Tradusă de „SALBA“ clericilor români din Budapesta și tipărită cu îngrijirea și cheltuiala d-lui

Dr. E. DĂIANU.

Prețul: broșurat 3 cor., legat 4 cor.

Se capătă la administrația

RĂVAȘULUI

Cluj, Jókai utca nr. 6.

Pentru sezonul de primăvară și vară
recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căpături de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căpături economice.

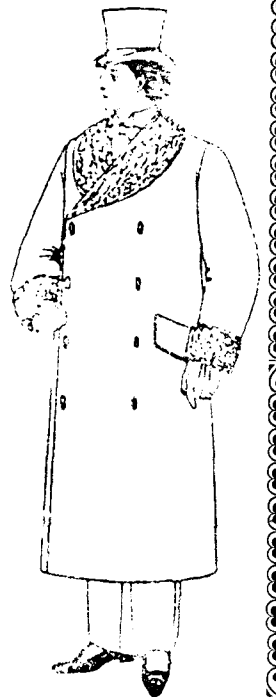
Haine negre de salon și frac.

Mantale de ploaie și de praf. Pereline de excursiuni, costume de turiști, bicicliști etc.

Mare deposit de vestimente pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comanda din provincia ca măsură e destul a trimite o haină veche.

(24) 65—

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2.80

câtă vreme mai ține mărfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghete. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, cupțușiți bine pentru iarnă, foarte draguși și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2.80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach
Kraukau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis.

(45) 25—

»Sămănătorul«

Numeri singuratici din escelenta revistă, dirigeată de N. Iorga, se află de vânzare în fiecare Duminecă la »Răvașul« (Jókai utca nr. 6).

Cine suferă de Epilepsie și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârșiri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke«, Frankfurt a. Main. 45 51—.

Învățacei

se primesc în brutăria (jimplăria) d-lui Stefan Moga din Sibiu (Strada Bahngasse nr. 4). Băieții orfani cu creștere bună se primesc cu toată întreținerea și îmbrăcămintea. (3—3)

In atențiunea mireșelor!

Serviciu de porțelan de Karlsbad, minuat executat, colorat, complet pentru 12 persoane de la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru 12 persoane 33 bucăți 2 fl. 95 cr.

Lampe, atârând, eu eigă 3 fl. 95 er.

Serviciu de tee și cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl. Obiecte de argint de china — Daruri ocazionale — rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în prețurile de fabrică.

La comanda din provincia mă rog a însemna cea din urmă stațiune de tren.

Somlyai, Succesorul Müller.

magazin de sticlărie și porțelanerie

Cluj, Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieștecine dacă cumpără în preț de 10 coroane, primește portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plătește 3 coroane. (80) 14—52

Despre păcatele sătenilor.

Căzanie poporală

de Ioan Roman.

A apărut, în »Cărțile Săteanului Român« (Nr. 3) și costă 20 fil. plus porto 3 fil. Comandele se se adreseze la: Răvașul, Cluj, Jókai u. 6. sz.

Magazin special de pălării:

La „Regele Pălăriiilor“ — A „Hatapkirály“-hoz

(77) Cluj — Piața „Regele Matia“ Nr. 17. 14—25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și în chipie de vînat și sport.

Pentru preoțimea orientală tot-deauna se află în Magazin pălării după moda preoțească, moi și tari.

Comandele din provincie se execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine prețuri fixe.

Tipografia

»CARMEN«

PETRU P. BARIȚIU

CLUJ

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în bransa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comande se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.

UN

ÎNVĂȚĂCEL

se primește numai decât în Tipografia »CARMEN« PETRU P. BARIȚIU, CLUJ, Kolozsvár (Strada Ferencz József Nr. 58). Preferiți vor fi cei cu 2—3 clase gimnasiale.

Condițiuni favorabile!